

ਪੀ ਐਸ ਬਾਜਵਾ

ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਜੇ.

ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਕੌਸ਼ਲ ^ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2010 ਦਾ CWP ਨੰ.16252

ਅਗਸਤ, 162012

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟੀਕਲ. 226 - ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1970 - ਰਿਸ. 8 ਅਤੇ 9(1) - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ 1963 ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਲਗਜ਼ੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ - ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੋਧ ਗਯਾ ਤੋਂ ਬੀ.ਏ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2.11.1992 ਤੋਂ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਅੱਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕ੍ਰੈਜ਼ੈਂਟ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਉਹ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਸਟਾਫ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ

- ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ - ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ - ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ - ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ - ਉਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਕੋ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਉਸੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਗੋਂ ਡੀ-ਨੋਵੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ। ਨਿਯਮ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 12)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਜੇ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡਾ

ਸੁਵੀਰ ਸਹਿਗਲ, ਵਪੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ 2.12.2004 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਨੇਕਚਰ P24 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 19.4.2005, ਅਨੇਕਚਰ P25 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 2.1.2006 ਦੇ ਅਨੇਕਚਰ P27 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਅਤੇ 20.1.2006 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਡਿਊਟੀ ਪੀਰੀਅਡ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਿਤੀ 13.5.2010 ਦੇ ਹੁਕਮ, ਅਨੇਕਚਰ P34 ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 13.5.2010 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ 7.11.1963 ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਲ 1991 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ,

ਬੋਧ ਗਯਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ-111 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦੀ

ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 29.6.1994 ਨੂੰ 2.11.1992.1 ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਸਹਾਇਕ ਵਜੋਂ ਪਦਉੱਨਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ 25.10.1994 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਕੇ ਟੈਕਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 25.7.2000 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਧੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ 17.8.2000 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਰੂਲਜ਼, 1970 ਦੇ ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '1970 ਦੇ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ:

(1) 1. ਤੁਸੀਂ ਉਪ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਪਟਿਆਲਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟਿਆਲਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ 25.10.1994 ਨੂੰ ਤਬਾਦਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੋਸਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਟੈਕਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਤਰੱਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(2) ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀ.ਏ.ਪਾਸ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ 3 ਸਾਲਾ ਬੀ.ਏ. ਕੋਰਸ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲ ਬੀ.ਏ. ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੀ.ਏ. ਪਾਸ ਡਿਗਰੀ ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਤੀਜਾ ਸਾਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੀ.ਏ. ਭਾਗ 2 ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਰਜ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਕੌਸ਼ਲ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 1994 ਵਿੱਚ ਵਲਭ ਭਾਈ ਪਟੇਲ ਕਾਲਜ ਤੋਂ 3 ਸਾਲਾ ਬੀ.ਏ (ਪਾਸ) ਕੋਰਸ ਦੀ 2 ਸਾਲਾ ਬੀ.ਏ (ਪਾਸ) ਡਿਗਰੀ ਦੂਜੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਬੀ.ਏ (ਪਾਸ) ਡਿਗਰੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਅਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਵਜੋਂ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਓ (ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇੰਸਪੈਕਟਰ) ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1970 ਦੇ ਨਿਯਮ 8।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਿਆਂ 28.8.2000 ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਡਿਗਰੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾ (ਆਨਰਸ) ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 8.8.2000 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੈਚਲਰ ਪਾਸ

ਡਿਗਰੀ ਕੋਰਸ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ 28.11.2000 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬੈਚਲਰ ਆਫ਼ ਆਰਟਸ ਕੋਰਸ ਦੀ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੋਧ ਗਯਾ ਦੇ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 4.8.2000 ਦੇ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੋਧ ਗਯਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਬੀ.ਏ. ਪਾਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬੀ.ਏ. ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਉੱਚ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ।

(4) ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ.ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ, ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮੋਬਾਈਲ ਵਿੰਗ), ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ 25.1.2001 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਕਿ ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੋਧ ਗਯਾ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 1.1.2002 ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਦੇ ਨਿਯਮ 3.26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ 31.10.2003 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। I, ਭਾਗ-1, ਨਿਯਮ 1970 ਬਕਾਇਆ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

(5) ਇਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ. ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੇ 29.8.2003 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਗਧ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੋਧ ਗਯਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਤੀ 12.1.2004 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 1.4.2004 ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਰੀ ਨੰਬਰ 7 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਚੀਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਨੇ ਮਿਤੀ 4.8.2004 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 16.8.2004 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਆਰਸੀ-ਜਾਂਚ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਭੰਡਾਰੀ, IAS, ਵਧੀਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ-] ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 2.12.2004 ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਨੇਕਚਰ P24, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 19.4.2005, ਅਨੇਕਚਰ P25 ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ

ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 25.10.1994 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚੋਂ 5% ਸਥਾਈ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਤੀ 2.1.2006, ਅਨੇਕਚਰ P27 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 5% ਸਥਾਈ ਕਟੌਤੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਫੁਰਥੇਨੋਰ, 20.1.2006 ਦੇ ਆਰਡਰ, ਅਨੇਕਚਰ P28 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ 25.7.2000 ਤੋਂ 1.1.2002 ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾ ਮੰਨ ਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਯੋਗ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ 19.5.2000, ਅਨੇਕਚਰ P24 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਡੀਸੀ-ਨੋਵੋ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਵੀ ਉਠਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੀ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਵੀ 2.12.2004, ਅਨੇਕਚਰ P24 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੇਟੈਂਟ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੋਜਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਸੀ.ਗਰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਆਰ.ਸੀ.-ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਭੰਡਾਰੀ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਵੀਰ ਸਹਿਗਲ, ਵਧੀਕ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਇਹ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ.ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਮੁਢਲੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ ਜੋ ਮੁੱਖ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਭੰਡਾਰੀ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਵਧੀਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਆਰ.ਸੀ.-ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੈਂਜ਼ਟੇਟ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, 14.1.2005 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ 25.10.1994 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਪੋਸਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2.12.2004 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਨੇਕਚਰ P24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 5% ਸਥਾਈ ਕੱਟ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਡਿਊਟੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਆਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

(8) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਉੱਠਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 1970 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 9(1) ਫੀਲਡ ਨੂੰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

(9) - ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ - (1) ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੋ।"

(10) ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(11) ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐਸ.ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਬੇਅਰਥ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਵਿਭਾਗ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਮਿਤੀ 11.8.2004 ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ:

“ਪਰ, 1 ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਪੀ.ਐੱਸ.ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਅਧੂਰੀ ਸੀ”।

(12) ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਕਥਿਤ ਅਸਹਿਮਤੀ/ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੋਟ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਰਾਹੁਲ ਭੰਡਾਰੀ, IAS, ਵਧੀਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਆਲੀ ਨੇ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਉਠਾਈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀ ਜੋ ਚੀਫ ਡੀ.-ਓਫਿਸਰ, ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ, ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਓ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਭੰਡਾਰੀ, ਇੱਕ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਭੰਡਾਰੀ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਨੂੰ ਇਨਕੁਆਰੀ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਿਤੀ 11.8.2004 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ 2.12.2004 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਨੇਕਚਰ P24 ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , ਵਿਜ਼ੀਲੈਂਸ ਬਿਊਰੋ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(13) **ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1)** ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ **ਕੋਆਰਡੀਨੇਟ ਬਨਾਮ ਕੋਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਸ਼ਿਲਾਂਗ (2)** ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹੇਠ

ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ:

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ) ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਿਵਲ ਸਰਵਿਸ (ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ) ਨਿਯਮ, 1970 ਦੇ ਨਿਯਮ 9 (ਜਿਸ ਨੂੰ 'ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ

- (1) 1992 (2) ਸੇਵਾ ਕੇਸ ਅੱਜ 27
- (2) 1971 (1) SLR 29 SC

SUBHASH CHANDER KAUSHAL v. STATE OF PUNJAB 8
AND OTHERS (*Tejinder Singh Dhindsa, J.*)

ਜਾਂ ਇਸ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਖੋਜ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਖੋਜ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ **ਕੇਆਰ ਦੇਬ ਬਨਾਮ ਕੁਲੈਕਟਰ ਆਫ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਸ਼ਿਲਾਂਗ, 1971 (1) ਐਸਐਲਆਰ 29 (ਐਸਸੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।**

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁੱਕਵਾਂ ਕਾਰਨ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨੋਟੋ ਜਾਂਚ।

1 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਤਾਕਤ ਲੱਭੋ। ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 9 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:- (ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ)

(1) ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ - (1) ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜੇਕਰ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ, ਨਿਯਮ 8 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ।

(2) ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਲੇਖ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗੀ, ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹਨ।

(3) ਜੇਕਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 5 ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਤੋਂ (iv) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ, ਨਿਯਮ 10 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇਕੋ ਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਉਸੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਅਜੋਕੇ ਸੁਖਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਸੌਖ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਗਈ। ਸਗੋਂ ਡੀ-ਨੋਟੋ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ

ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਵੱਖਰੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੋਂ। ਨਿਯਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪਰ ਇਹ ਬਹੁਤ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪਿਛਲੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਅੱਗੇ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਸੌਖ ਵਿੱਚ, 1 ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਖੁਦ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡੀ ਨੋਵੇ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵੀ। ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੀ ਇਹ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਥਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 9 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਡੀ ਨੋਵੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਇੱਛਾ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਜਾਂਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੂਜਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਤੀਜਾ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪ੍ਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਸੁਖਾਵੇਂ ਸੁਪਰਾ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ

ਸਮਝਦਾਰੀ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 15, ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸ ਜੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ ਜਾਂ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਨਿਯਮ 15 ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਕੋਲ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮ 9 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਕਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। . ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ, ਭਾਵੇਂ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ

ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਦੂਜੀਆਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛਾਂ ਵਿੱਚ।

(13) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਅਸਹਿਮਤੀ ਨੋਟ ਦਰਜ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਆਰਸੀ-ਸੀਐਨਕਵਾਇਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਡੀਸੀ-ਨੋਵੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਯੋਗ ਹੈ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਭੰਡਾਰੀ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ. ਨੂੰ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 1970 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9(1) ਦੀ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁੜ-ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੈਂ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 2.12.2004, ਅਨੇਕਚਰ P24 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ।

(14) 1970 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 9(1) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਮੁੱੜ ਪੜਤਾਲ ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਡੀਸੀ-ਨੋਵੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ।

(15) ਜਿਵੇਂ ਕਿ 2.12.2004 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਨੇਕਚਰ P24, ਮਿਤੀ 19.4.2005, ਅਨੇਕਚਰ P25 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸੇਸ਼ਨ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 5% ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵੀ। ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕੱਟ ਪੈਨਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਅੱਤਲੀ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੈਂ 19.4.2005 ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮ ਵੀ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ। ਅਨੇਕਚਰ P25, ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 2.1.2006, ਅਨੇਕਚਰ P27, ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 20.1.2006, ਅਨੇਕਚਰ P28, ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਤੀ 30.5.2010, ਅਨੇਕਚਰ P34 ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ, ਮੈਂ **ਬਦਰੀ ਨਾਥ** ਬਨਾਮ **ਤਾਮਿਲ ਨਾਇਡੂ ਸਰਕਾਰ (3) ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ**, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

“ਅਨੁਸਾਰੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਾਜਪਾਲ) ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਫਰਟੀਕਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ

ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਫਿਰ ਅਜਿਹੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਆ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

(16) ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁਨਰ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਡੀ-ਨੋਵੋ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 2.12.2004 ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ, ਅਨੇਕਚਰ P24 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਚਾਪ ਵਾਂਗ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ।

(17) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ 2.12.2004, ਅਨੇਕਚਰ P24, ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 19.4.2005, ਅਨੇਕਚਰ P25, ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 2.1.2006, ਅਨੁਬੰਧ P27, ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 20.1.2006, ਅਨੁਬੰਧ P28 ਅਤੇ ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 13.01.2006 P0135. ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(18) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ।

ਸ.ਸੰਧੂ

(3) 2000 (4) SCT 832

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ